Beth sy'n ein helpu i greu cynnydd yn ein lleoliadau ysgol?

Pwrpas yr adnodd hwn

Rydym wedi datblygu'r adnodd hwn i:
- gefnogi ysgolion a lleoliadau i **ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o gynydd**
- cefnogi creu **meddylfryd a diwylliant ysgol gyfan** sy'n cefnogi cynnydd
- awgrymu ffyrdd o roi'r **meddylfryd hwnnw ar waith**

Beth mae'r adnodd hwn yn ei wneud

Mae'r adnodd hwn yn:
- dod â myfyrdodau ymarferwyr at ei gilydd ar y dulliau a'r arferion sydd wedi eu cefnogi i feddwl am, a datblygu, cynnydd yn eu cwricwla, ar draws tair elfen allweddol neu "gogiau" y mae angen iddynt weithio gyda'i gilydd
- rhoi diwylliant a meddylfryd fel y cam cyntaf a phwysicaf wrth adeiladu ein hymagweddau at gynnydd
- yn archwilio'r elfennau allweddol hyn sy'n cefnogi cynnydd ac yn nodi ein negeseuon allweddol, ein hegwyddorion a'n cwestiynau i gefnogi cynllunio
- yn cynnwys dolenni i ddeunyddiau pellach i lywio eich meddwl – de-gliciwch ac agorwch y rhain mewn tab newydd i gadw eich lle yn y ddogfen!

Sut i ddefnyddio'r adnodd hwn

- Cynlluniwyd yr adnodd i fod yn berthnasol i wahanol fathau o ysgolion a lleoliadau, a dylai fod yn hygyrch i ysgolion a lleoliadau ar wahanol gamau
- Mae'n darparu fframwaith i feithrin cyd-ddealltwriaeth o gynnydd a'i roi ar waith, tra'n hyblyg i'w gymhwyso mewn gwahanol gyd-destunau – defnyddiwch ef i fyfyrio'n unigol ar eich dulliau gweithredu, neu i lywio trafodaethau cynllunio gyda chydweithwyr
- Mae'n cydnabod ac yn dathlu gwahaniaeth, tra'n cynnig cyfres o negeseuon a phwyntiau trosfwaol i'w hystyried a ddylai fod o gymorth i bawb
- Efallai y bydd rhai rhannau o'r adnodd hwn yn adlewyrchu'r hyn rydych chi'n ei wneud eisoes - ac mae hynny'n iawn - efallai y bydd rhannau eraill yn fwy defnyddiol!

Dylai fod yn ddefnyddiol fel:

- offeryn i fyfyrio ar eich dulliau gweithredu presennol
- cymorth i drafod a chynllunio yn eich lleoliad neu glwstwr
- sgaffald i ddatblygu meddwl ac ymarfer yn unol â nodau'r cwricwlwm

Ond nid yw'n:

- gyfarwyddyd cadarn i ysgolion ddilyn y llythyr
- rhestr wirio o bethau i'w hystyried unwaith yn unig - ond yn hytrach rhywbeth i helpu i ystyried a gwella'n barhaus

Ein hymagwedd

Rydym yn gweld **pedair elfen allweddol** i ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o gynnydd a'i roi ar waith yn ein lleoliadau:

1. **Newid mewn meddylfryd a diwylliant** sy'n ein helpu i feddwl mewn ffyrdd newydd am gynnydd
2. **Prosesau dylunio cwricwlwm** effeithiol sy'n sicrhau dealltwriaeth gyffredin o'r *hyn* yr ydym yn ceisio ei addysgu
3. **Addysgeg a strategaethau addysgu a dysgu** priodol sy'n cefnogi datblygiad dysgwyr
4. **Asesu** priodol, blaengar, sy'n llywio myfyrdod ar y cynnydd y mae dysgwyr yn ei wneud, a'u camau nesaf

Mae angen i'r rhain **gydweithio** i gefnogi cynnydd dysgwyr, a dylem ystyried sut y gall gwahanol elfennau o arfer ein helpu i wneud hyn

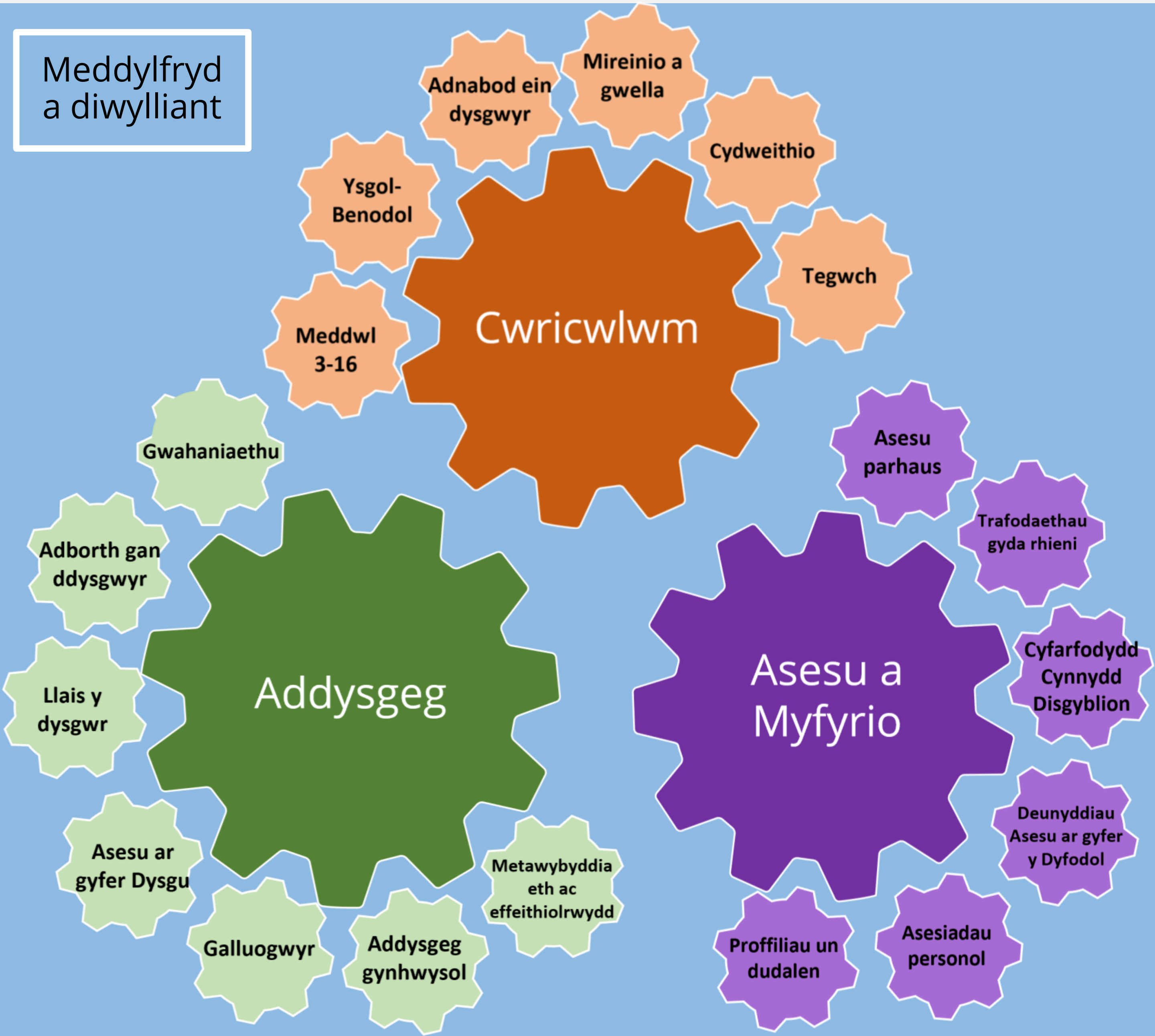

1 Newid meddylfryd a diwylliant

Neges allweddol

Mae adeiladu meddylfryd a diwylliant priodol yn hanfodol i ddatblygu dealltwriaeth gyffredin o gynnydd

Beth rydym yn ei olygu pan fyddwn yn sôn am newid diwylliant?

- **Newid ein meddylfryd:** mae angen i ni a'n holl randdeiliaid fod â meddwl agored a bod yn barod i feddwl yn wahanol i'r ffordd yr ydym wedi ei wneud o'r blaen am gynnydd i bob dysgwr
- **Datblygu gweledigaeth glir** ar gyfer addysgeg a chynnydd sy'n eich angori ac yn cadw nod cyson – **byddwch yn ddewr!**
- **Cofleidio newid a datblygiad parhaus:** deall sut mae proses newid yn gweithio (sy'n canolbwyntio ar bobl) – mae newid yn **ailadroddol** ac yn rhan o bolisi diwygio hirdymor
- **Bod yn seiliedig ar ymchwil ac yn fyfyriol:** tynnu ar ymchwil i lywio ein harfer, gan gynnwys **cynllunio'r cwricwlwm, addysgeg, asesu** a **myfyrio**
- **Mae deall cynnydd yn unigol i'r dysgwr:** mae hynny'n golygu **cefnogi pawb** i wneud y cynnydd gorau y gallant – **beth bynnag fo'u man cychwyn neu anghenion** – tra'n parhau i osod **disgwyliadau uchel** a'u hymestyn yn eu dysgu

Mae angen i arweinwyr osod y diwylliant hwn o'r brig – meddyliwch am y dysgwr ym mhob penderfyniad a wnewch!

Datblygu meddylfryd ar gyfer cynnydd

Datblygu barn gyffredin o beth yw cynnydd...

- ☑ yr hanfod o'r **hyn sy'n newid dros amser i ddysgwr**
- ☑ **continwwm o soffistigedigrwydd cynyddol o ddealltwriaeth a sgiliau** wrth i bobl ifanc symud trwy eu taith ddysgu
- ☑ proses **sy'n unigol** i'r dysgwr – nid yw dysgwyr yn symud ymlaen ar yr un gyfradd nac ar yr un lefel o ddyfnder a chynnydd. Mae'n **alldaith**, gydag arosfannau, dargyfeiriadau a hyrddiadau.

A beth nad ydyw...

- ⊗ dim ond am **ddisgwyliadau gradd neu lefel**, yn wahanol i fodelau cwricwlwm mewn gwledydd eraill
- ⊗ cyfres o **ddigwyddiadau neu bwyntiau gwirio arwahanol**, ond yn hytrach **trywydd datblygiad** sy'n cysylltu gwybodaeth, cysyniadau a sgiliau dros amser

Yn ôl i'r brig

2 Prosesau dylunio cwricwlwm

Neges allweddol **Mae sut rydym yn cynllunio ein cwricwlwm yn allweddol i gefnogi cynnydd, a dylai ein cwricwlwm esblygu dros amser i alluogi cynnydd**

Beth ddylem ni ei ystyried wrth ddatblygu ein hymagwedd? Pam?

Mae Canllawiau Cwricwlwm i Gymru yn nodi **pa** elfennau i'w cynnwys yn ein cynllun cwricwlwm, gan gynnwys ar y camau cynnydd ac egwyddorion cynnydd. I gefnogi cyd-ddealltwriaeth o gynnydd, mae **sut** rydym yn datblygu ein cwricwlwm hefyd yn hollbwysig:

- **Cydweithio:** mae angen i ni gydweithio o fewn ein lleoliad, a gydag ysgolion eraill yn ein clwstwr, i gynllunio ar gyfer y cynnydd yr ydym am i ddysgwyr ei wneud
- **Ysgol-benodol:** mae angen i ni wneud y cwricwlwm yn un ein hunain, yn benodol i'n cyd-destun a'n dysgwyr – beth rydym am i'n dysgwyr ei ddysgu, a pham?
- **Adnabod ein dysgwyr:** mae angen i ni wybod ble mae ein dysgwyr ar hyn o bryd, i ble rydyn ni eisiau iddyn nhw fynd, a sut gallan nhw gyrraedd yno - rydyn ni'n bwydo hyn i mewn i'n cynllun cwricwlwm a'n hadolygiad parhaus
- **Meddwl 3-16:** dylem fod yn ymwybodol nid yn unig o'n cyd-destun ein hunain, ond o daith ehangach y dysgwr o 3 i 16 oed a defnyddio hyn i gefnogi pontio – sut gall ein cwricwlwm helpu dysgwyr i feithrin y sgiliau, y wybodaeth, a'r tueddiadau y bydd eu hangen arnynt yn ddiweddarach?
- **Tegwch:** dylai ein cwricwlwm fod yn hygyrch i bob dysgwr
- **Mireinio a gwella:** wrth i ni symud ymlaen, mae angen i ni fod yn barod i ailedrych ar ein cwricwlwm i adeiladu ar yr hyn y gwyddom sy'n cefnogi cynnydd, a newid yr hyn nad yw'n gweithio

Mae dysgwyr yn arwain ein cynllun cwricwlwm, nid y ffordd arall

Mae rhai o'r cogiau hyn yn darparu dolenni i ddeunyddiau eraill i helpu i adeiladu eich dulliau gweithredu, gan gynnwys gwaith ysgolion eraill:

Arweiniad cwricwlwm

Enghreifftiau ac astudiaethau achos

Adnoddau a deunyddiau ategol

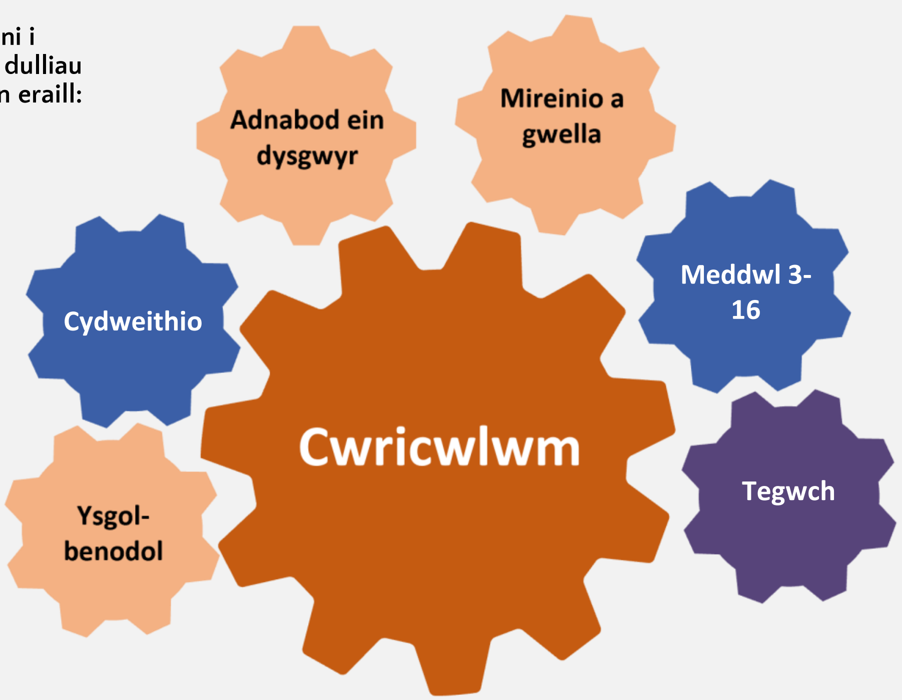

3 Addysgeg a strategaethau addysgu a dysgu

Neges allweddol | **Dylem ddefnyddio ystod o ddulliau, yn ddibynnol ar gyd-destun yr ysgol ac angen y dysgwr i gefnogi cynnydd**

Beth ddylem ni ei ystyried wrth ddatblygu ein hymagwedd? Pam?

Dylem dynnu ar y 12 egwyddor addysgegol i lywio ein holl ddulliau addysgu a dysgu.

Dylem ddefnyddio ystod o strategaethau addysgu a dysgu, fel y bo'n briodol, i gefnogi cynnydd. Gallai'r rhain gynnwys:

- **Asesu ar gyfer Dysgu:** asesu blaengar a phriodol yn canolbwyntio ar y camau nesaf – adlewyrchu egwyddorion a dibenion asesu yn y canllawiau
- **Darparu adborth da i ddysgwyr:** mae angen i ddysgwyr ddeall yr hyn y mae angen iddynt ei wneud nesaf i ddatblygu trwy adborth parhaus a defnyddiol sy'n rhan o addysgu a dysgu
- **Metawybyddiaeth ac effeithiolrwydd dysgwyr:** mae angen y meddylfryd twf cywir ar ddysgwyr i gymhwyso eu gwybodaeth a'u cynnydd mewn dysgu – gallwn helpu i ddatblygu hyn drwy'r sgiliau annatod
- **Llais y dysgwr:** dylai dysgwyr fod yn ymgysylltiedig â'r broses ddysgu a dylent gael eu cynnwys ynddi hefyd.
- **Gwahaniaethu:** lle bo'n briodol, teilwra eich dulliau i ddiwallu anghenion dysgwyr unigol
- **Addysgeg gynhwysol:** lle bo'n briodol, addysgu mewn ffordd sy'n cefnogi pob dysgwr i wneud cynnydd, a chymryd cyfrifoldeb am y cynnydd hwnnw
- **Galluogi oedolion, profiadau difyr ac amgylcheddau effeithiol:** dylem fod yn ymwybodol o ddulliau sy'n cefnogi pob dysgwr mewn dysgu cynnar yn ogystal â dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol

Mae rhai o'r cogiau hyn yn darparu dolenni i ddeunyddiau eraill i helpu i adeiladu eich dulliau gweithredu, gan gynnwys gwaith ysgolion eraill:

Arweiniad cwricwlwm

Enghreifftiau ac astudiaethau achos

Adnoddau a deunyddiau ategol

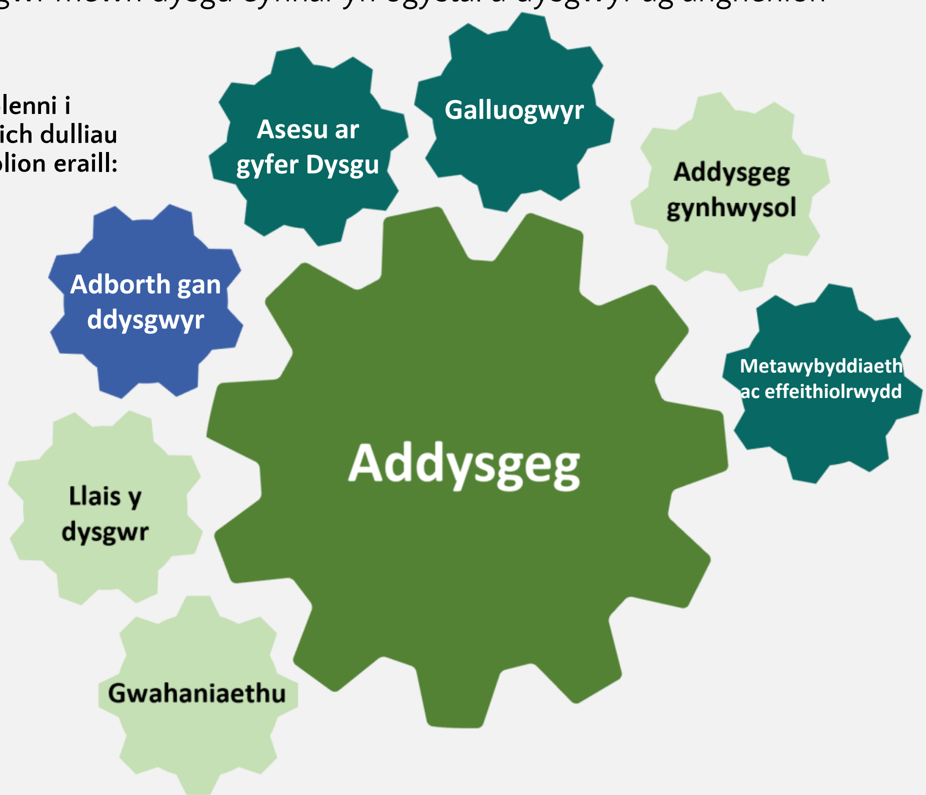

Yn ôl i'r brig

4 Asesu a myfyrio

Neges allweddol

Mae angen i ni fyfyrio ar gynnydd dysgwyr er mwyn llywio newid cwricwlwm ac addysgegol ac i ysgogi cynnydd

Dylai asesu ganolbwyntio ar **ddatblygu** yn hytrach nag **arddangos** cynnydd dysgwyr, sy’n golygu:

- Defnyddio **asesu i lywio** dealltwriaeth o'r cynnydd a wnaed
- Deall **sut** mae'r cynnydd hwn wedi'i wneud
- **Myfyrio** ar hyn a’i ddefnyddio i lywio'r hyn sy'n digwydd nesaf i gefnogi cynnydd pellach

Myfyrio ar gynnydd

Er mwyn ein helpu i fyfyrio ar y cynnydd y mae dysgwyr yn ei wneud, dylem ddefnyddio amrywiaeth o ffynonellau:

- **Asesu parhaus:** beth mae hyn yn ei ddweud wrthym am y cynnydd y mae dysgwyr yn ei wneud?
- **Gwybodaeth fewnol:** pa wybodaeth arall sydd gennym i gefnogi ein myfyrdod ar gynnydd?
- **Asesiadau personol:** beth mae'r rhain yn ei ddweud wrthym am y cynnydd y mae dysgwyr yn ei wneud?

Mae’r wybodaeth hon yn cefnogi ein prosesau myfyrio, a allai gynnwys:

- **Cyfarfodydd cynnydd disgyblion:** trafod sut mae disgyblion yn dod yn eu blaenau a’n camau nesaf
- **Trafodaethau rhieni**: trafod gyda rhieni sut mae eu plentyn yn dod ymlaen trwy ddysgu
- **Astudiaethau achos disgyblion:** nodi teithiau cynnydd dysgwyr

Mynegi cynnydd

Gan dynnu ar y wybodaeth honno, gallwn fynegi’r cynnydd hwnnw mewn gwahanol gynhyrchion i’n helpu i weld y darlun cyffredinol o gynnydd a hysbysu rhanddeiliaid perthnasol. Gallai hyn gynnwys:

- **Proffiliau un dudalen:** proffil o wybodaeth gadarnhaol am y dysgwr a sut i'w gefnogi
- **Proffiliau cynnydd disgyblion:** creu proffil ar gyfer dysgwyr sy’n caniatáu iddynt fyfyrio ar gyflawniadau a’r camau nesaf a chofnodi eu cynnydd dros amser

Mae rhai o'r cogiau hyn yn darparu dolenni i ddeunyddiau eraill i helpu i adeiladu eich dulliau gweithredu, gan gynnwys gwaith ysgolion eraill:

Arweiniad cwricwlwm

Enghreifftiau ac astudiaethau achos

Adnoddau a deunyddiau ategol

Yn ôl i'r brig